

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KOZMŰVELŐDESI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA.

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Nagyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatára czemve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratokat péntekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 ft. szentül minden megkezdett
száz szónál 50 král több.

A magyar közművelődési egyesületek és a néptanítók.

Már többször volt alkalmam nemcsak az újságokban olvasni, de tanítóársaimtól is hallani, hogy a magyar közművelődési egyesületek a néptanítókat a magyar nyelv sikeres tanításáért pénzzel jutalmazzák.

Nemrég a nógrádmezei közművelődési egyesület választmánya pályázatot írt ki a »Néptanítók Lapjában«, hogy azon tanítókat, akik legjobb előmenetelt mutatnak fel a magyar nyelv tanításából, 200 fittal fogja jutalmazni. Voltak esetek, hogy mégynkben is pénzzel fizették a magyar nyelv sikeres tanítását, sőt oda jutottunk és annyira megszoktuk a jutalmazást, hogy követeltük a fizetést a magyar nyelv tanításáért.

Kezet szívünkre tisztelt tanítóársaim és úgy gondolkozunk e dolog felett. Bizonyára arra a gondolatra és meggyőződésre jövünk, hogy nincsen nagyobb paedagogiai abszurdum, mint a néptanítók a főrényben kiszabott köteleesség teljesítéséért külön pénzzel jutalmazni.

A minisiter és az egyházi tanterv, mely a ministeriumtól is meg van erősítve, kiszabja a népkisokola tanítási anyagát és a heti óra számát. Hogy a tantervben kiszabott tananyagot a tanító lelkiismeretesen átveszi és a heti óra számát pontosan megtartja, arra az állami tanító a kir. tanfelügyelőnek, a felekezeti tanító pedig oltár előtt a főesperesnek leteszi az esküt. Ha ezen esküt a tanító megszegi, akkor fegyelmi eljárás alá ke-

rül és rendet csinál vele az állami és egyházi hatóság. Én nem hiszem, hogy lennének tanítók, akiknek ha különösen szellemileg módjukban van kötelességüket hiven teljesíteni, azt nem teljesítik.

Igaz ugyan, hogy vannak tanítók akik nemcsak a magyar nyelvű, de a többi reális tantárgy tanításából is szép sikert tudnak felmutatni, de ezt kérem a tanító egyéni tulajdonságainak vagy metodikailag szólva tanítói ügyességének tulajdoníthatni.

Tudjuk, hogy tanítványaink között vannak jeles, jó és középszerű tanuló. A középszerűk között vannak olyanok, a kik sokkal nagyobb szorgalmat fejtenek ki, mint a jeles tanulók, de hiába, nem áldotta meg őket az Isten olyan tehetséggel, mint a jeleseket, hát nem mutatnak olyan eredményt mint azok.

Mint tanító tudom, milyen rossz hatással van az ilyen gyermekekre, ha a jeleseket anyagilag jutalmazzák őket pedig dorgálják. Ugy van az a tanító között is, azzal a külömbéssel, hogy a tanítók között meg vannak olyanok is, akiknek 100 tanítvánnyal és ismét olyanok kiknek 30—40 tanítvánnyal kell amunka eredményét felmutatni. A tanítói tanító p. o. ki 120 gyermeket tanít, ha legügyesebb is nem mutathatja fel azt az eredményt, mint a priekopai zsidótanító, ki 18 gyermeket tanít. Ha jutalomra kerülne a sor, akkor én a tanítói tanítót elégséges eredmény mellett inkább jutalmaznám, mint a priekopai tanítót kitűnő eredmény mellett. Szóval, paedagogiailag vége a dolog, a pénzbeli jutalmazás

nem használ, sőt inkább ront. A meg nem jutalmazott tanítókra igen rossz és a jutalmazottakra, ha szőszo-ros értelemben véve csakugyan tanítók — még rosszabbul hathat.

Miért nem jutalmazzák az egyesületek p. o. a papokat vagy más hivatalnokokat, akiknek szintén érdemük van és lehet a magyar nyelv terjesztésében. Adjanak nekünk is rendez fizetést, nem kell nekünk jutalmazás, mi nem tanítunk valami tantárgyat 20, 30, 40 forintért, de igenis tanítunk morális kötelességünk- ből. Tudom, hogy több tanítóársam érzelmét tolmácsolom, midőn a magyar és általában más tantárgy sikeres tanításának pénzzel való jutalmazása, mint a tanítói állást sértő dolog ellen, nyilvánosan és ünnepélyesen tiltakozom.

Mint tanítónak nincs nagy fizetése, nem éri tán még a törvényben megszabott minimumot sem, de azért én az ilyen kiltatásba hozott jutalmam, a záhurscai tűzoltó együletnek ajándékoztam. Igen is: olvasó-, tűzoltó-, ipar- és más egyleteket kell anyagilag támogatni. Iskolai és népkönyvtárat szereznii és ezeket pénzzel felszerelni. Nyújtunk a gyermekeknek és népek módját, hogy könnyen jusson a jó erkölcsnemesítő olvasmányokhoz és lapokhoz és megfogjuk látni, hogy sokkal hasznosabb dologtettünk, mintha tanítónak adunk egy pár forintot a magyar nyelv tanításáért. Boldog új évet!

Burian János,
tanító

A m. kir. póstakarékpenztár 1888. évi működése.

(Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter jelentéséből.)

A m. kir. póstakarékpenztár 1888. évi működésében mutatkozó eredményben az intézetnek immar három évet betöltő múltja nyer kifejezést. Vizsgálva az 1888. d. k. év forgalmi adatait, a tőkék rohamos és túlnagy összegre terjedő felgyűlésének képet hasztalanul keresnők azokban. Amde a póstakarékpenztár anyaglan fiatal intézmény nálunk, melynek még hódítania kell, czéja sem az, mint magánintézeté, mely első sorban üzleti eredményekre törekszik. Mint állami intézet, mely kiválóan az apró tőkék megmentését és gyümölcsözők tételét, s így közvetve a takarékosági hajlamnak élesztését tűzte ki feladatául; a nemzet gazdasági életében, hasznos és fontos szerepet tölt be, ha, bár lassab, de következetesen arányokban szaporítja a hazai tőket, s minél nagyobb biztosítottak magában rejtő alkalom nyújtása által előmozdítja a takarékoskodás általánosítását az országban. Ebben az údvös irányban a póstakarékpenztár a lefolyt 1888. d. k. évben is tovább haladt egy lépéssel.

Az intézet külterjes fejlesztése az 1888. évben sem szünetelt, és év végével tekintélyes szamu t. i. 3225 közzétett hivatal maradt fenn a takarékbetétek elfogadására.

A közzétett hivatalok, valamint az intézet budapesti főpénztára a tárgyalat évben összesen 5,595,294 ft 13 kr. betéteket fogadtak el és 2,808,767 ft 59 kr. visszafizetéseket teljesítettek; a fennmaradt betétek aliadéka ennélfogva 786,326 ft 54 král gyarapodott. Ehhez hozzávetvén az 1887. év végén fennállott 2,141,318 ft 96 kr. a teljes betétál

TÁRCZA.

A napisajtóról.

Csevegés.

Irtá: Révész Lajos.

A Felvidéki Híradó eredeti tárczája (Vége).

Szegény újságírók szoktak felelőssé tenni még azért is, ha lapjában hirdetések és reklámok vannak, holott — igen természetesen — nem az újságíró az oka, ha pl. Zacherlin 100 drb. aranyat ígér egy csotány bogárért, amely az ő pora élvezete után életben marad.

Nagyon valószínű ugyan, hogy a szegény újságíróknak is hamarabb akadna elírgéretni való 100 drb. aranya, ha a reklám nagy dobjatt utné, — hanem nem teszi; mert először nem ért hozzá, másodsor tisztesség ellen való dolognak tartja.

Pedig talán — a mai viszonyok között — nincs is igaz. Mert ugyan mi tisztesség elenest talál abban a világ, ha Tichó a maga posztóját minden más posztónál, — Zacherlin a maga fereg-porát minden más fereg-pornál, — Warner a maga a Safe Cure ját minden más orvosságnál jobbnak állítja a világon?

Nem is volna kereskedő, ha azt nem állítaná; hiszen én még nem voltam üzletben, ahol nem a legjobb és nem a legolcsóbb portékkak lettek volna felhalmozva.

És, ha a hirdetések telekürtözték a viagot hangzatos reklámjukkak csak azt teszik, amit a legutolsó kis kereskedő, hogy t. i. dicserik a portékájukat; azzal a lényeges

külombéssel, hogy a kiskereskedő ingyen üzi a reklámot, a nagykereskedő meg évenként egész vagyonot aldoz erre.

Mert bizony a reklám pénzbe, kerül, pl. a reklám-kiraly: Barnum évenként közel fél millió dollárt fizetett a lapoknak hirdetésekért. És ha úgy megláthatnánk Tichó, Warner, vagy akár melyik más nagykereskedő üzleti könyveit, de sokunkon megzesnék, hogy előshajtanak magunkat: I eh jó volna ez az összeg egész életünkre vagy vonnunk, ami ott erre a czéira évi kiadasként be van írva!

Nagyon természetes, hogy ezek képezik a lapok főfő jövedelmi forrását.

Ne képzélje azonban senki, hogy ez a jövedelem a hírlapírók zsebébe kerül.

Dehogy!

Ezek szegények, nagyon szegények! Dolgoznak a napi kenyérért, meg azért, mert egyszer már belekötöztak az irás mesterség édes mérgebe s nem hagyhatják abba soha többé.

Há nem kerül ez a jövedelem a kiadók zsebébe, akiket mégsem szabad összetevészen a hírlapírókkal. Ki látott már valaha újságíró, aki mestersége után gazdagodott még? Senki. De kiadó nagyon sokakat ismerünk olyat.

Zang 1848 előtt párizsi pékmester volt; 1848-ban, mikor a bécsi forradalom kitört, megalapította a Pressét — és többszörös milliómossa lett s mikor volt szerkesztő a Neue Freie Pressét megalapított, beleunt a dicsőségbe s eladta lapját egy millióért. A párizsi Revue megalapítója; Dr. Veron kiadója volt a Constitutionelle című hírlapnak is, amelynek tárczája számára megvette

Sue Bolygó zsidó című regényét — s ez egy év alatt hozott nekik 800,000 frankot. Természetesen ez is milliómossa lett. Az amerikai Tribunal 1841-ben alapította Greeley; az első hűtlen lapja összes kiadása 525 dollara ért meg; 1867-ben egy nap alatt csupan taviratokért 1500 dollart fizetett ki. Nohat, ezzel is szivesen cseréltet volna tarozat. Lapja 3 féle alakban 180 ezer példányban jelent meg. E lap most részvény-társasága s minden 1000 dolláros részvény után körülbelül 2000 dollár osztalékot fizet évenként. Hat a Walter család, a londoni Times tulajdonosa, — az meg csak a gazdag, Mikor egy-egy Walter leány férjhez megy, a lap egy oldalának hirdetésményjöveldelmét kapja hozományul; ez körülbelül 10 ezer font sterling évenként; valami 120 ezer forint. A Felvidéki Híradó hirdetsi oldala 120 estendő alatt hoz majd be annyit — ha megérjük; de akkorára hol lesz már az a 120 ezer forint?!

A magyar lapok között nem igen van, amely egy embert dúsgazdaggá tett volna. No az Egyetértés egy tisztességes vagythonhoz juttatta egykori tulajdonosát s tudomás szerént ennek a hirdetsi rovatára egy ízben egy elemes vállalkozó keres szazezer frtot ígért, a még elemesebb tulajdonos azonban nem fogadta el ajánlatát s a gyönyörű palotai s birtoka mellett ő a fő részvényese a Pallas-társaságnak, mely tisztán az Egyetértés megvetéle vegett alakult s szerelte fel nagyszerű nyomdáját. A magyar lapok között ez az egyetlen napilap, mely mint üzlet tárgy, igazán kitűnő. A többi is hoz elég tisztességes összeget, — de mi ez az imént felhozott példákhoz képest?

Igaz, hogy mi lapjaink is váltig hozzák a nincs többé kopasz fej! nincs többé fogfájás — féle hirdetséket, — de ha figyelemmel kísérjük ezeket a hangzatos jelszavakat, tapasztaljuk, hogy azokat leginkább külföldi elemes kereskedők kürtölök világgá, — a miénk még sokkal szerényebbek és kevésbé elemesek; nálunk még csak csak a kezdetnél vagyunk; mi még csak 50%-el árulunk a gyári arany alul, de ezer forintokat holmi apró bogárért nem merünk igényi... . No majd csak eljön annak is ideje s akkor majd nálunk is támadnak Zangok, Veronok, sőt talán Walterek is. Majd akkor nálunk is lesz gazdag jutalék a hírlapírók számára; ma még nincs; ma még boldog az a szerkesztő, akinek olyan jövedelmet biztosít tolla, hogy hivatásának megfelelő életmódot folytathasson.

Mert ne gondoljuk ám, hogy a hírlapírás valami könnyű mesterség.

Egy napilap ily izoratos szörnyeteg, mely ember-vérrel éli.

Naponként odaül a íróasztal mellé s ha semmi kedvünk nincs is hozzá, kényszeríteni az ész, hogy gondolkozzék, valami okosat találjon ki, amit sok ezer ember olvas, — ez kérem nem kis dolog! Könnyű nekünk delutanonként a kaszinóban, vagy otthon a feleketakévalé mellett kezünkbe venni a hírlapot és ramondanunk, hogy ma szörnyű üres az újság; de tessék csak elkepezlni, hogy pl. az Egyetértés körülbelül 40 sűrűn teleírt új kéziratot emészt meg naponként és ezt a 40 ívet 8—9 embernek kell összeírni minden nap! Oh ez kégyetlenebbé napszám a favagnasul és ne csodálkozzék senki, ha a hírlapíró szeret jól élni; ahhoz a mun-

lag az 1888. év végén 2,927,845 fjt 50 kr.

A betétállag gyarapodása 1888-ban az előző évhez képest — midőn az 721,752 fjt 8 kr tett ki — 64,773 fjt 66 krral vagyis 8,9%-kal nagyobb; az 1889. év végéig fennállott álladéknak pedig 36,7%-át képviseli, mely arány, főleg ha tekintete vesszük, hogy takarékpénztáraink betét álladéka az utóbbi években inkább csak a tökéletesített kamatok hozzá számítása folytán növekedett, míg a póstatákarékpénztárnál a tökéletesített kamatok ma még aránylag alárendelt szerepet játszanak, bizonyára kielégítőnek mondható.

Számba véve az összfordalmat, a póstatákarékpénztárnál forgatott összegek kitettek: 1888. évben 6,404,061 fjt 72 kr, 1887. évben 5,368,856 fjt 24 kr, 1886. évben 3,934,630 fjt 50 kr, összesen 15,909,548 fjt 52 kr.

Az összfordalom 1888-ban tehát, 1887. évhez képest 19,29%, 1886. évhez képest pedig 62,76%- növekedést mutat.

Az év folyamán összesen 56,830 darab betétkönyvecske állítottat ki; 1887. év végével fennmaradt 110,939 darab betétkönyvecske, s így összesen 167,769 darab volt forgalomban. Végleg kiegyenlített 37,882 darab, s így a fennálló betétkönyvecskek száma az 1888. év végével 129,887 darab volt.

E szám, mely egyúttal a betevők számit jelenti — az 1888. évben 18,948 drbnyi tiszta szaporadással azonos, a mi az 1887. évi 110,939 darabbal szemben 17%- növekedésnek felel meg.

Ha a forgalomban volt betétkönyvecskek számát, a kiegyenlített betétkönyvecskek számával összehasonlítjuk, kitűnik, hogy kiegyenlített: 1888-ban 22,57%, 1887-ben 23,32%, 1886. évben 19,88%. Ezerint a kiegyenlített betétkönyvecskek arányása az előző évvel szemben csökkent.

Főlemeltesre méltó, hogy a magyar szövegű betétkönyvecskek száma a múlt évhez képest jelentősen csökkent. A kiállított betétkönyvecskek közül ugyanis volt:

magyar szöveg.	1886-ban	1887-ben	1888-ban
» német	70,6%	69,4%	73,3%
» horvát stb.	21,1%	19,4%	15,3%
	8,3%	11,0%	9,4%

(Folyt. köv.)

A ruttkai multság.

A ruttkai társasok múlt év december hó 31-én 10 évi fennállásának megünneplésére színi előadással egybekötött társas »szilveszter estélyt« rendezett, mely úgy részleteiben mint egészben a legfényesebben sikerült.

Színre került Erdélyi J. Villám Bandija

után R. által írt »Leánykérő« népszimű egy felvonásban, melyben a műkedvelők egész oadaással játsva egykezettek a magyar nép életből vett alakoknak hű képet adni, s egykezetők, törekvésök nem maradt eredmény nélkül. Boczan Elemér dr Sugár Mihály szerpében az igazán leányt szerető s annak odoagságára törekvő apát igen szépen játszotta. Kata leánya Krensner Irma kisasszony a titkon szerető fiatal paraszt leányt aki szerelmét atyjának félve valja meg, gondolva, hogy talán házasságot az ért, mert szegény bojtár legényt szeret, elenezni fogja, szép naivsággal játszotta, eneket a közönség többször megtapsolta. A három paraszt menyecske: Wotzasik M., Imer J. és Millok J. kisasszonyok ugyancsak patogtak — s a valódi falusi hűrekké mondó, és sokat, de talán mindent tudó menyecskeket úgyesen játszottak.

Csikváry J. úr, Villám Bandi szerepében tünt ki, szép esengő bariton hangjával, és ügyi játékaival. Szamos Ferenc és Ilmó Pety szerepeiben, előbbiben Tobis G. utóbbi éban Pesko Gy. urak jó alakításokkal, valamint játékaikkal tündek ki. A néző közönség a műkedvelőket szép játékaikért több ízben tapsolta meg.

Ezt követte a német előadás O. F. Berg »Ein Stundchen im Comptoir« egy felvonás vigjátéka Frau Raffelsberger szerepét Marossán N. né ügyes alakítással játszotta, Blaumeier gazdag serelkedőt Marossán M. úr. Rault Kafenda J. és Schwibis szerepét Roth J. úr szép eleganciával és Lieschen Blaumeier leányt Wotzasik M. kisasszony szép naivsággal játszottak. Dworák Blaumeier szolgálja szerepében Grosz J. úr, az előadás fényes sikerét csak emelte s a közönséget több ízben jó ötleivel, alakításával valamint kitűnő játékaival megnevetette, a közönség több ízben tapsolta ki játékaért.

A tervebevit programmak egyik leg-szebb pontja, Schwöder E. és Eder Róbert urak négykezt zongora játéka Schwöder E. úr édes atyjának rosszullete miatt elmaradt, s így a közönség a valóban művészi játék élvezetétől lett megfosztva, mely fölött sajnálatát is fejezte ki.

Az előadást követte vacsora melynek végén Boczan Elemér úr udvözolet a jelenlévőket a Társasok ünnepélyére hivatkozva, annak megállapítója és első elnöke Krenner V. főmérnöknek fejezte ki őszinte köszönetét a Társasok megalapítása érdekében tett fáradozásáért — ezután történt s Társasok által készített »Krenner V. arcképének leleplezése, — mely általános tetszéssel és éljennel fogadtatott.

Végre kezdetét vette a tánc, mely késő reggel ért véget, általános jó hangulat, és jó kedv kíséretében.

Fidibusz.

Lapszemle.

A Nardónia Noviny ez évi 2 számában Sasinek F. A »Tó királysg« czim alatt a következőképen kedveskedik:

Annak csak örülök, hogy történelmi csipkedéseim már a magyar történetírókat is felkeltették eddigi téletétségükből. Hogy e mellett hadonáznak a panszlaviszmussal, az engem nem fog zavarni. A magyar imodor mainap már olyan, hogy mindazt, a mi a szlávokra vonatkozik, panszlaviszmusnak nevezi. Így módon megrugott engem bizonyos dr. Karácsonyi Janos a »Katolikus Szemle« I. füzetében, abban a lapban, a melyet katolikus pap magyar-német és tót pénzen szerkeszt t. i. a szt. István társulat pénzén, a mely eredetileg a tótok és németek számára épen úgy alakult, mint a magyarokéra.

A dolog így áll. A szepesváraljai plébános, Hradsky József irataiban felhozta, hogy a nyitrai és szepesi püspökségek már a Szt. István előtti korban is fenállottak s hogy még 1046-ban a krakói érsegséghez tartoztak. E mellett hivatkozott azon bizonyítékokra is, a melyeket én »Dejiny pochtikov terejšího Uhorská« czimú művemben felhoztam.

Dr. Karácsonyi a fenti tényállást tagadja s azt állítja, hogy a pápának azon szavai »Cui subiectionis omnes omnium episcopatum parochias, qui in toto sunt regno sklavonico« csak Lengyelországra vonatkoznak, hogy a nyitrai püspökség fenállott ugyan a magyarok bejövetele előtt, de Nyitra elfoglalása után megszűnt — s csak II. Géza király által 1140—1150 években állítottat fel, s később II. Ulászló által, a midőn ez utóbbi az ország harmadrészét kapta, erősitett meg.

A magyar történetfabrikálás szempontjából fenállhatnak Karácsonyi bizonyítékai. Mert a magyarok azt csacsogják, hogy a Duna mindkét partján lakó népeket Árpád tökéletesen kiirtotta, s az uren maradt földet magyarokkal népesítette be, s ily módon magyar földé alkotta, a melynek lakosai 99%-ig pogányok maradtak ugyan, de Szt. István első magyar király előtt későbbben a latin egyház kebelebe térítette. A Nestor által emlegetett tót nemzet tönkre ment, elveszett a magyarok kardcsapása alatt s a mostani tót nemzetet csak később a Husiták csempésztek be.

Ennyire haladott már a szélhámosság a magyar történetírásban; maguk gondolnak ki szemtelen hazugságokat, csak hogy a magyarokat, mint legrégibb nemzetet feltüntethessék. E magyar bölcseségen nem esodálkozom; azonban nem foghatom fel azt, hogy a szláv történetírók közt is aknadnak olyanok, a kik Árpádnak viselt

dolgai, Béla király névtelen jegyzője és szeriat akarják magyarázni.

Konstantin császár a X-ik és Anonymus a XIII-dik századból közbösen csupán Árpád nevét emlegetik, a többi állításuk úgy egyezik mint a tüz és a víz. Konstantin állítása szerint ugyanis Árpád törökjei (bolgár-magyarok) és a chazarok 950-ben a Duna alsó folyásánál laktak egészen a Tiszaig; Anonymus szerint pedig már 907-ben ott laktak egészen a Morva folyóig. Bár idegen, de hiteles kútforrások meg azt bizonyítják, hogy a nyitrai fejedelemség vagyis Tótor-szág (provincia Vagi) egészen az 1000 évig Csehországhoz, az 1000 évétől Lengyelországhoz tartozott s csak 1025-ben jutott Tót orszáig a Szt. István koronája alá, bár akkor is egészen trenesdi Csák Máté haláláig (1321), mint fejedelemség s gyakran mint »regnum junioris regis« — tekintetett. Trenesdi Csák Máté halálával, e fejedelemség elveszté önállóságot s nem maradt egyéb emlékün — bár nekünk tótoknak ez nem a legörvendetesebb — mint az a heraldika jelvény (fejedelmi korona, s a hegyek ormain emelkedő kettős kereszt) a magyar czimében. Tetszik — vagy nem tetszik ezen historicus tényállás a kunok, ivadékaiknak (magyaroknak) mégis ez fen fog állani, akármily paradox módon fogják tagadni, vagy sofistikálkalmegtagadni. A historikus igazságnak nem szabad igazodnia műfogások s tetszés szerinti politika után.

Ha dr. Karácsonyi hajlandó Anonymus hűbújáról lemondani, s mellőzi tótfaló ítéleteit s az objektív történelmi álláspontra helyezkedni, akkor nagyon szivesen hozok tudomásra egyet-mást a félreismert tótokról s keresztényhitre való térítésükről. Ne vereszen azt, hogy a szlávok nem csak éjszakkéletű, de közép Európának is őslakosai. A történelem sehol nem emlekezik, meg bevándorlásukról; az a bevándorlásukról szóló formula csak a mesék birodalmába tartozik. A Duna balpartján lakó tótok szintén történet előtt nemzet. A tótok azon nemzetek sorába tartoznak, kiket a görögök gétáknak, a rómaiak pedig dákoknak neveztek.

Későbbi történetírók gétákból góttak írtak.

A szlávok iránt ellenséges történet e synonim két nemzetségből származtat egy ismeretlen nemzetséget — és a németet; ez pedig tévedésből történt, oly módon, hogy a név hasonlóság folytán a daciái szláv gétákat egy szába dugták a daciái Ost-és West góttakkal.

Est szükséges volt előre bocsátani, hogy meglehessen különböztetni a dunamelléki szlávokat t. i. a Gétákat (Dákok) és Góttokat, mind a két név alatt.

kához olyan táplálék kell, amely a legjobb. És főként azon ne csodálkozzék senki, ha sokszor a legragyogóbb tollú író is, amint hírlapíróvá lett, olyan sok őréséget ősszeír!

Szeretném én látni, hogy a Pegázus hogyan röpülne terhes szekér előtt!

Irni hivatásból, mikor a szent hírelt meg-szállja a kiválasztott halandót; könnyű, de irni, mert kell, szörnyű nehéz; épen olyan szépen irni lehetetlen.

Nem is olvasnánk mi hírlapokat, ha a hírlapíróknak segítségükre nem volnának a könyvnyomatosok és a levelezési, vagy távirati írók.

Hogy mik azok a könyvnyomatosok? Megmondom: írott hírlapok, amelyek naponként jelennek meg; többször is, ha valami feltűnő hír sikerült az élet tengeréből felhalászni. Ezek úgynököket tartanak, akik összekeztetésben vannak a rendőrséggel, s ez uton minden baleset, szerencsétlenség azonnal tudomásukra jut; azonnal ott teremnek s részletes leírát közölnek a lapokkal a látottak és hallottakról. Persze nem ingyen; megfizetnek busasan azt a fél ivnyi írott lapot a szerkesztőségekkel, melyek ezen az úton jutnak a leg több újdonsághoz; az a magyarázata, hogy aki egy újságot végig olvasott, — a nagyobb cikkeket kivételével — valamennyit elolvasta. Vannak könyvnyomatosok, melyek hetenként jelennek meg; ezekkel bennünket, provincziális hetilapokat boldogítanak havi 6 frt, sőt ingyen is, ha reklám cikkeiknek helyet ad a szerkesztő lapokban. Ezek tehát abból élnek, hogy egyes kereskedők érdekében utik a nagy dobot, kivált így karácsony és újév táján; és hogy

ez nem olyan rossz üzlet, mutatja az, hogy hosszu életűek.

A naponként megjelenő könyvnyomatosok reklám cikkeknek nem közölnek, hanem rendszeren valamely párt, vagy pártvezér szolgálatában állanak s annak érdekében eszeretik világgá irányoztat apróságait. Dicsérni természetesen igen tudnak; de tán mégsem annyira, mint megszólalni; olykor mindkét tulajdonságuknak nagy hasznát veszik.

Már a levelezési, vagy távirati írók egészen más eszközökkel dolgoznak. Ezeknek is írott lapjaik vannak, de nem egyes város, vagy ország érdekeit ölelik fel, hanem az egész világot — valamely pénzkirály, vagy állam szolgálatában. Minden kormány közölsében van egy megbízottjuk: rendszeren valamely előkelő személyiség, aki a miniszterekhez közel áll; ennek miniszteri fizetést adnak, hogy öket minden érdekes politikai hírelről távirati úton tudósítsa. Amint megérkezik a tudósítás, indigo papír segítségével azonnal szokszorosítják annyi példányban, ahány előfizetőjük van, s nyomban szethordatják a szerkesztőségekbe. Lapjuk tehát naponként annyiszor jelenik meg, ahány tudósítás beönlök hozzájuk az öt világrészről. Fő törekvésük, hogy jól értesüljenek és gyorsak legyenek e s tekintetben valóban bámulatos, amit el tudnak érni. Nem igen van rá eset, hogy az általuk közölt bármely feltűnő hír dementalitának; vagy ha dementaliták is rövid időn bebizonyul, hogy jól voltak értesülve. Emlékezzünk csak vissza, pár héttel ezelőtt milyen duhosen cizfolgatták a berlini lapok a londoni Renter úgynökség által világgá hozott ama hírt, hogy az orosz trónörökös nőül

veszi Margit orosz királyi hercegnőt; és ma már tudjuk, hogy a császár engedélyt adott nővérének, hogy az orosz hitre térhessen. Hát nem azt jelenti ez, hogy a Reuter iroda úgynöke jól volt értesülve? Hogy miként jutott e hírhöz, mikor az még az érdekelte felek által örözött titok volt, ki tudná megmondani? Denique tudta. — Azt sem tudjuk mai napig sem, hogy miként jutott a távirati iroda ezelőtt 11 évvel ahhoz a titokhoz, hogy monarchiank és Németország között szövetség kötöttet; sőt még az egyezmény szövegét is közölték annak idejében — és az államférfiak 10 évi tagadása után kitűnt, hogy nemcsak a szövetség jött létre, hanem még az akkor közölt szöveg is teljesen azonos lényegében az igazival. Világos, hogy ilyen eredmények mellett meg kell azoknak az írott újságoknak az árat fizetni. Magános ember csak akkor járhatja, ha milliókkal dobálózik, mert előfizetési árak 500- és 2000 frt között váltakoznak; vagyis hetenként 10 frttól 40 ig. Istenem, ha elgondolom, hogy a Felvidéki Híradót 4 frttel küldjük egy álló estendeig! Milyen rengeteg a külbörség! Persze, abban is van nem kis külbörség, hogy míg azok 10 ezrekkel fizetik úgynökeiket, addig míg egy-egy tisztelepdányval elégitjuk ki munkatársainkat.

No de nem időzöm tovább ennél a tárgynál, mert azt hiszem, vázlatosan minden faktorról beszéltem már, amely a napi sajtó belső életére vonatkozik. Csupán arról a mai nap nagyon sokat hangoztatott tételről, óhajtok még egy pár rövid megjegyzést közzétesztani, miszerint a napi sajtó főfő tényező abban, hogy az erkölcsök hova to-

vább, lazábbakká válnak. Igaz is, hogy nincs az az emberi gonoszság, melyről a lapokban ne olvashatnánk. Egy-egy gyilkosságról hasábköben regélnék; lerántják a leplet olyan bűnőkről, amelyekről Zola is csak fátolyozottan mer beszélni; a halálra ítélt előttük olyan érdekes személy, akiről még azt is feljegyzik külön-külön cikkekben, hogy mint töltötte az úto éjét? Mit reggelizett? Kivel beszélt? hogyan készült utolsó ntjára? s végül idegborzogatólág írjak le a nagy jelenetet, amikor az emberi erőszak véget vet életének!

Hát hiszen ez mind retentő dolog s jart mondják: ezen leírások megkivántatják az emberekkel ama szörnyűségeket, melyekről különben tán soha nem is tudott volna.

Csakhogy nézzük az éremnek másik oldalát is; mert van olyan is, amely megmagyarázhatóvá, sőt kívánatosá teszi, hogy csak hadd folytassak továbbra is a lapok ama szörnyűségeit leírását.

Mert igaz ugyan, hogy a gyilkosjelölt aki azokat olvassa, nem egyszer igen ügyes módokat tanulhat áldozata megéjtésére, — hanem amit főként tanul azokból a leírásokból, az az, hogy nincs az a mesterlegi gondolt terv, mely végre is ama bizonyos oszlop alá ne vessze végrehajtóját.

Igaz az is, hogy e civilizáltó rejtett bűnétről iszonyt olvasni; de ha váltig elhallgattatnának, épen olyan eljárás volna, mintha a sebzés nem étes késsel, hanem keztűny kézzel való simogatással akarná a fekélyt eltávolítani.

Késsel a fekélynek, a legélesebb késsel; és mennél veszedelmesebb, annál mélyebbre vágni vele; ez az egyetlen, módja az operációnak.

A görögök — mondja Szabó — a két-két thrakónak tartották; ezek laktak vagy az Ister melléki partján. Van azonban egy másik őrségi mekközöbötözése a dákoknak és gétáknak a géták az alsó Duna mentén egészen a Hellespontig — a dákok pedig a Duna felső folyásánál Germaniáig laktak. A Dákoknak, és gétáknak ugyanazon nyelvük volt. Utóbbiakat jobban ismerték a görögök, miután igen gyakran vándoroltak az Ister egyik partjáról a másikra.

A szlav géták laktak a Duna balpartján, nevezetesen az alsó Dunától kezdve Germaniáig, vagyis a Morva-folyó torkolatáig, tehát a mostani törzstörzshöz. Gétáknak neveztek mint nezmet, quadoknak. (Vadi Vagii) pedig a taj szerint, a melyen laktak a Vag folyótól. Epen azért is mondatik azon nagy gyözelemről a melyet a római legio fulminatrix nyert volt (174-ben, hogy a esata a sarmataknak ellen gétá földön vivatott, mi más források azt állítják, hogy ez a quad földön történt. Ebből kitetszik az is, hogy a szlav gétákat másképen még sarmataknak is hitvák.

Hogy a szlavgéták (darak guadok) sarmataknak már a szt. apostolok korában megismerkedtek a keresztény vallással, kitetszik szt. Justin irataiból († 167) s különösen Terullian irataiból (220—240) s valószínű hogy azon népek közé tartoztak, — mint azt X. Janos pápa állítja — a kik a szt. apostolok szájából fogadták az evangéliumot. Ennek épen megjelöl egy másik őrségi tradícióknak a grik száradból, mely szerint a morvákat maga szt. Péter terítette keresztény hitre. Ez a tradíció kétszeresen fontos, mert ez bizonyítja, hogy a szlavok Morvaországban Törzstörzs őrségi lakosai.

Hogy a quadok ki nem pusztultak, lehet azt kiolvasni Konstantin császár és szt. Jeromus († 420) beszédeiből, a midőn Theodosius császár halála után († 395) a nehéz időköt eceteli s azt mondja, hogy a quadok nemcsak hogy földjükön maradtak, de másokkal egyessülve még a római birodalmat is fenyegették.

A HÉT TÖRTÉNETE.

A magyar képviselőház a képviselői szünetidők után e héten kezde meg tanácskozását. Előre láthatólag keményebb összeütközés aligha lesz, legfeljebb a közigazgatás állomástására vonatkozó törvényjavaslat felett. A kormányzat támogatni fogja a javaslatot, nemcsak azért, mert a kormány teszi meg a javaslatot, hanem azért is, mert a mai európai viszonyok parancsololag követelik maguk elvált állapotok megszüntetését, melyeket bár alaplatlanul, ázsiaiknak neveztek volt el a pesszimisták. A két ellenék közül a 4/3-asok határozottan ellenzik fogják a

Aztán szeretném én látni azt az embert, akit a halálra ítélt utolsó óráinak ama szörnyű leírása csábította bűnre! Hiszen mégha kész tere volna is már, befelgya a gondolat, mikor olvassa azokat az utolsó küzdelmeket, a bűnös ember tragédiájának amaz utolsó felvonását, melyből élesen kiran a tanulság, hogy a bűnös menthetetlenül utoléri a törvény sújtó keze!

Csak rajta, hadt irjanak a hírlapok a gyilkosságokról, londoni skandalumokról ezentúl is; mérhetetlenül több ebből az emberiségre haramló haszon a kárnál. És ez kérem nem frázis. A budapesti erkölcs-nemesítő egylet igen szépen indokolt kérelemmel fordult a napisajtóhoz, hogy az öngyilkosságokról ne közöljenek részletes leírásokat, mert az lesz az oka, hogy a fővárosban járványserűen az öngyilkosság. Ha nem kerülné ki figyelmeztet, két év óta a fővárosi lapok tisztán a szaraz tényt közlik, eldugva a rendőri hírek közé: és — miut a statisztika mutatja — azóta 20%-al emelkedett az öngyilkosságok száma.

Ime vázlatos ismertetése a napi sajtónak; ebből a gyenge vázlatból is kitűnik táian, hogy nagyon érdekes, nagyon fontos tényező ez napjainkban. Azt mondtam leírások elején, hogy a hírlapíró fokelkéle az életméség; én ugyan nem vagyok hivataszerű hírlapíró, de rogtón bebizonyítottam, hogy van bennem élelmesség; ugyanis felhasználva ezt a nagyon kedvező alkalmat, felhívom becses figyelmüket a Felvidéki Híradóra s nagyon szépen kérem, hogy előfizetéseiket megjuttatn kégyesséknek!

javaslatot, ellenben az Apponyipártiak, mivel tulajdonképpen az ő programjuk egyik sarkpontja felett leend a vita, a javaslatot egészen végre elfogadják, de a részletezésnél bizonyára fel fognak szólni, ha a kormány a közigazgatás állomását az ő nézeteikkel meg nem egyező alakban fogja javasolni.

Az újví üdvözetek mindenfélle a béke fenntartására irányzott törekvéseket tükrözik vissza. Vilmos császár Bismarck hercegrez intézett levelatában, a többek közt Isten iranti halajának ad kifejezést, hogy a lejaro esztendőben, nemcsak saját hazájuk számára sikerült a külbékét fenntartani, hanem a béke fenntartásának biztosítékait is gyarapíthattak. Carnot francia köztársasági elnök pedig, a nála tisztelettel küldöttések előtt ugy nyilatkozott, hogy Franciaország minden erejét a béke és haladás nagy műveinek tovább fejlesztésére fogja irányítani. Parisi kongyvetünk — Hoyos gróf — ma leírta hisz a haboru lehetőségében, mint valaha.

Egyedül az angol-portugál viszály foglalkoztatja ma a politikusokat, mely immensnek különösen az által vált, hogy az afrikai angol társaság igazgatósága tavaszi tét köze, a mely szerint a portugolok Nyassa földön kihágásokat követtek el és meggyalazták az angol lebotot. Amint azonban az angol kereskedelmi miniszter egy politika gyűlésen kifejezte magát alapos remény lehet a differenciák békés kiegyenlítésére.

A monarchia másik felében a német-cseh kiegyezési tárgyalások utjának egyenesítésére, Bécsben a felvölt heten konferenciákat tartattak, melyek, bár higgadt, objektív és csöndös lefolyásnak voltak, a nyelvi kérdések szabályozásánál oly annyira zatoryira akadtak, hogy valószínűleg kénytelenek lesznek az értekezleteket elnapolni, mi körülbelül a kiegyezési kísérlet meghivasulását jelentené.

Spanyolországot Alfonso kiralyunk betegesége tartja izgatottságban. A gyermek-kiraly ugyanis — állitog — influenza következtében nyolc nap óta idages bántalmakban és gyakori rangásokban szenved. A kiraly állapotait rendkívül veszélyesnek mondják.

H I R E I N K.

A fólvasló est ma egyhete tartottat az állami polgariskola nagyertermében. Az influenza ugyan a törzslatogatók közül többeket visszatartott, de azért a nagy terem egészen megléte érdeklődő közönséggel. A műsor első számát Kreutzer Granadai éji azadás dalmüvének részleteiből összeállított quartett képezte, melyet Révész Lajosné, Boldis Ignác, Ratskay István és Neuberger Izidor játszottak nagy hatással és kitűnő precizitással; azután Révész Lajos szavalta Kiss J. Szomor Dani című népaladaját; majd Boldis Ignác és Dersz Béla gyönyörű kettős éneke ragadta el a közönséget Konti Királyfogás című operettéből. Az influenza az oka, hogy a szereplők nem ismételték meg a szép éneket a közönség tüntető, tomboló tapsaira sem. Fehér Janos szellemes és nagyon tanulságos felolvasása a hipnotizmusról véres-vegig leköttöte a közönség figyelmét, amely most az egyszerű valóban szívalkózt azokra, hogy olyan rövidre volt szabva a szelleműk csevegés. A fólvaslós után az iskolai énekkar lepett a közönség lelkes tapsai között az emélynévre s Boldis Ignác vezetésé a att harom gyönyörű szep dal énekelte el szűni nem akaro lekedesked idevén elő; ugy hogy egy pár kedves népdall kellett a műsort megoldóni Végül Révész Lajosné, Boldis Ignác, Ratskay I. és Links I. Weber Bávós vadász, dalmüvének részleteiből zongorán, harmoniumon és vonos hangszereken játszottak egy igen felbuzgó kedves összeállitást a közönség tüntető tapsai között. Február elején lesz az év utolsó felolvasó estje, mely — szokas szerint — a költségek fedezése céljából 50 kr. beletpí díj mellett tartatik meg. Előre is felhívjuk olvasóink szives figyelmét e szépnék ígérkező, változatos műsorra esteire.

Helyreigazítás. Múlt számunkban téves értesítés alapján írtuk, hogy Ruttikay Béla Duchon Ilonát j gyzele el, holott a boldog menyasszony D u h a y Anna k. a., mit is a legnagyobb készséggel sietünk helyreigazítani.

Halalozás. Wiener Jakob szucsányi izr. tanítónak neje szül. Fischer Sari e hó 9-én rövid szenvedés után elhunyt. Temetésé nagy részvét mellett folyt le 10-én d. u. 2 órákor. Magyszamu rokona és 9 gyermek gyászolja. Fogadjia a gyaszoló család öszinte részvétünköt.

Bodor Jenő erdőfelügyelőt a miniszter e hó 6-án kelt rendeletével a lippai erdőm gazdálkodásához fő erdőrendezővé nevezte ki. Mig egy részről gratulálnánk előléptetéséhez, másrészt öszinte sajnálatunkat kell kifejeznünk a veszteség felett, mely távozásával a magyar társadalmat ért. Ő maga mindig kész és buzgó pártolója minden hazafias mozgalomnak, kedves neje egyike a legjobb magyar műkedvelőnek s mindkét-

ten a társaság legkedveltebb tagjai közé tartoztak. Már a jövő hónapban végleg elutaznak körükünk. Kívánjuk, hogy utonhulkban kellemesen emlékezzenek meg Mártónról.

Roth Péter, a lippó-szt.-miklósi állami polgariskola rajztanára a huszti állami felső-népközlövész nevezettet ki. — M i h a i k József, lippó-szt.-miklósi polgariskola tanár i hó 18-án Budapesten a M. K. E. budapesti osztályának felhivasára az akadémiateremben a Vándorlások Lippómezgyében cím alatt felolvasást fog tartani. — Az időjárás Liptóban az utóbbi időben felette gyenge.

Dr. Versenyi György, állami főreáliskolai tanár a napokban előzetési felhivasát fog közörebosztani husztrá megjelendő „Ujjak költemények” című verskötetére; a díszesen s a jövőví költő arcképeivel ellátott kötet balladákat s leginkább hangulatteljes erdei idylleket tartalmaz. Már előre is felhívjuk olvasóink figyelmét általában szeretett munkatársunk eme újabb szellemi termekére s a legmelegebben ajánljuk az iradolbarátok szives figyelmébe.

Körörvos választás. A zóniváraljai körörvos választása e hó 15-én d. e. 9 órákor fog Z o r k o c z y Tivadár főszolgabíró előnlökte alatt Zóniváralján megtartatni.

A f - szt.-mártoni állami tanintézetekben a mult hét folyamán felsőbb renddellett beüzemeltették a tanítás 5 napra, mert az egész tantestület — 20 egyén — egyesszer megkapta az influenzát, mely különben a növendékek 50%-ját is agyba döntötte. Talán holnap — hétfőn — már megkezdhető lesz az előadás.

A zolyóvmármegyei közigazgatási bizottság e hó 8-án d. e. 9 órákor rendes hávi ülést tartott. A gyűlésen Baró Radvánszky Béla főispán előnlökt. A alispán jelentette, hogy a helygymnáziumot kilátása helyreze, beszérint megvádnak a esendőrségi létszámot szaporítani fogja s ez által a közbiztonsági állapotok telemesen javulni fognak; továbbá előadta, hogy az igazságszolgálati miniszter megengedte, miszerint a helyben elhelyezett foglyok ezentúl is a Stadler-féle börtöngyárban dolgozhatnak. A pénzügyminiszterium pedig értesítette a megyét, hogy a községek felelősségi eljárását tudomásul veszi, illetve abba beleegyezik. A pénzügyi igazságot jelenti, hogy az adóhátalrak a megye területén az 1889 évben kitesz 88 ezer forint, 16 ezerral többet, mint az 1888. évben volt; ennek okát abban találja, hogy a marhavész miatt a nép szárvamarhájat nem értékesíthette s így sokan hátralekban maradtak. A bizottság továbbá elhatározta, hogy kéri fogja a kereskedelmi miniszteriumot, miszerint R e d v á n y közönségben eddigi megallóhely helyett rendes vasuti állomást létesítsen. Azután a különböző bizottságok választattak meg. Több kisebb ügy elintézésé után a gyűlés berekesztett.

Az influenza. Múlt számunkban írtuk, hogy hozzánk is beférközött ez a furcsa betegség. — anely bár maradt volna farsaga hazájában. Most már 6 az úr a vármegyében. A megyei főörvos értesítése után írhatjuk, hogy nincs egyetlen község, melyben ne lennének agyba döntöt áldozatok. Ide jöjjenek azok, akik eddig azon lovalgáltak, hogy a köznépet nem bántja ez a muszka nyavalya s lassák, mint nyög a szegény pörpök az uri osztálylval egyaránt a sorvaszó lázban. Mártonban nincsen házi, melyben 2-3 beteg ne lenne s az orvosok alig gyozok enyhíteni a betegnek szenvedését. Elmöndíthatjuk, hogy nincs ember, aki kisebb-nagyobb mértékben ne szenvedett volna a náthalázban.

A lippó tartozék önk tüzölő egylet dísz kapitánya: B o h u s Péter úr, megyei tisztifigyező és h. ügyvéd, az egylet főszerelése javára az újév alkalmából ísméltetett 30 forint adományozott; mely nemcsak a közönyményért lapunk útján is közönetet mond a humanus egylet nevében; Unger Ede egyleti jegyző. A nemes telt önmögülag díszéri!

Jegűnapely. A beszterezobányai korsolyázó egyesület — ha az időjárás is megengedi — e hó 12-én d. u. jegűnapelyt rendez katonazene mellett.

Selmeczányarol írják nekünk, hogy ott eddig csak nagy influenza-észet constatlatott hivatalosan, melyet a tiszti főörvos a legutóbbi közig. bizottság ülésen be is jelentett, jelezve egyuttal azt, hogy e járvány terjedését figyelemmel kíserve, nem fog késmi szükség esetén arról a hatóságok a legközelebbi ülés előtt is jelentést tenni.

Kinevezés. A m. k. pénzügyminiszter a selmeczányai bányakerületbe Martiny István II-od osztályú bányászattal Is-ó, Füstös Béla III-od oszt. bányászattal II-od és Polachy Ferenc okleveles bányász IV-ed oszt. bányászattal nevezte ki.

Rosoz omen. A mártóni székgyár e héten megkezdte végre működését s mindjárt az első nap szerencsétlenség történt: egy mun-

kás talán vizgázatlanságból jobb kezének három újat levágta. Ezt általában rossz omennek tartanák, de a gyár személyezete fel se veszi azt mondván: mi az egy gyárnak? Biz az a gyárnak nem sok; hanem azt a szegény munkást kellene megkérdezn.

Dr. Haas Zsigmond. Haas Jakab megyei főörvos szép képzettségű fia Léván telepedett le s nyitott ügyvédi irodát. Adjon lében képzettségéhez mért szerenésöt városunk eme rokonszemes szülöttének.

Áthálvész. A m. k. pénzügyminiszter Posch Gyula selmeczányai bányászattal, saját kivánságára Rézbányára helyezte át, kinevezvén elő bányahivatali főnökké. — Posch Gyula jeles szakember s kiváló érdemei vannak eddig is, mikhez új állásában kiterjedtebb hatáskörében bizonyára sokat fog még szerezni.

Bányaművelés tanács alatt Litschauer Lajos m. k. bányaiskolát tanár Selmeczányán, egy a bányászattal öszes ágait felölő szakmunkát ad ki, melynek már megléent első fizetése egy fényvonalú több szöveggyakorn kívül a program részletes ismertetésel tartalmazza és a térjedelmes bevezetés. A szerző boldogult édesatyjára, a selmeczányai bányászati akadémiának egykori tanárának hátragyott iratát és évek hosszú során át gyűjtött jegyzetét kibővitve, a legújabb idők tapasztalataival/ kiegészítve bőcsátja közzé s műben, minőnböz hasonló terjedelmű s tartalmú még nem jelent meg magyar nyelven s mely nemcsak a szakember előtt megbeszélhetetlen, de a nem szakembert is érdekelheti. Szerző jól is magyarul s öntudatosan kezelte anyanyelvét, mi felette emeli munkájá értékét. Számos jegyzetét a szerző nagy olvasottságáról tesznek tanuságot, az olvasást azonban tán megkönnyítve azoknak a mű végén egybefoglalása. Melegen ajánljuk a jeles szakmunkát közönségünk figyelmébe.

Iskolálatogatás. A minden szép és nemes iránt fogékony és népszerű püspök B e n d e Imre most sorra látogatta a beszterezobányai intézeteket. E hó 3-án meglátogatta a kath. főgymnáziumot, 4-én a szeminiáriumot, 7-én a városi polgári fiúiskolát s este az iparisiskolát, 8-án az elemi kath. fiúiskolát, 9-én az apézia iskolát, 10-én az állami felsőbb leányiskolát s 11-én a radványi gyermekmenhelyt. Mindentűl egész délelőttől töltött s távozása alkalmával a tapasztalat fölött teljes meglegedésöt nyilatkovatta. — A püspök úr e hó 13-án távozott el innét Bars-Szt.-Keresztre.

Multságok. Beszterezobányán f. hó 4-én meytartott érdekes bála fenyvesen sikerült. Igen sokan vettek benne részt. A jövedelmel is telemes. E hó 11-én a katonatisztek rendeznek tánczszal egybekötött koncertet.

A pestmgyei bal, a farsang legnagyobb és legfényesebb mulatsága, az idén utolsó-nak marad, de csak a megtartás idejére nézve, mert hogy a teljes siker s a kellemes visszaemlékezések tekintetében újra és ismét első lesz, ezek régi híreibe után kétség nem férhet. A farsang utolsó feleiben, február 11-én tartatik meg, azért íly későn, hogy a trónörökös halála okozta gyász-év az idősre letelven, a fönnesség, valamint a magyarsági polgári és katonai multságok a balban inkább résztvevessenek; másfelől pedig azért, hogy a most nem közzévet retergett influenza akkorra — fémelhetőség visszavonulva hazájába; mi se tartsa vissza fejlődésében a már megtartott balokan annyira bányázó vidéki intelligentiát. A bal előrelátó hatóság most is országos jellegű lesz; megtartására vonatkozó s biztos forrásból megterít hirunk azt hisszük, jó fogadtatásban részesül a fialatság körében.

NYILTTÉR.

Farbige Seidenstoffe von 60 Kr. bis fl. 7.50 per Meter glatt gemustert (ca. 2500 verschi Farben und Dessins) — vers. roben- und stükweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), Zürich.

Felölő szerkesztő: Révész Lajos.

Társzerkesztő: Fehér Janos.

Fönunkatárs: Vörös Ferenc.

H I R D E T É S E K.

3906 sz.
tjkv 1889

Arverési hirdetményi kivonat.

A túrcz-szt.-mártoni kir. járásbírószék mint telekönyvi hatóság közhírte teszi, hogy Podhradsky Matének — K o l l á r i k a n d r a s a s elenyei végrehajtási ügyében Béla közönségben fekvő a) a beliai ág sz. tjkben I — 18 sor sz. a. foglalt ingatlanokból Kollarik

Andrást B. 5 tétel alatt 1/6. részben megillető jutalékra 404 forintban, b) a bellai 171. sz. tükben 7 1—6 sor sz. a. foglalt ingatlanokból ugyanazt B. 9. t. a. 1/2 részben megillető jutalékra 50 forintban ezen megjelölt kiküldetés árban az árverést elrendeli, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi február hó 3-ik napján délelőtt 10 órákor Bella közepében a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldetés árán alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiküldetés árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldetés kézhez letenni, vagy pedig a birtokpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltati.

Turóc-Szt.-Mártonban 1889. évi november 2-án.

Fekete,
kir. bíró.

„EGYETÉRTESEK“
Huszonegyedik évfolyam.
Legnagyobb politikai napilap.
Megjelen minden nap, tehát hetfőn és ünnepnapokon is.
Előfizetési ára:
Egy hónapra 100 frt
Három hónapra 280 frt
Hat hónapra 500 frt
Egész évre 1000 frt
Előfizetők bármely napról kezdve teljesíthetők a legelőszértebb postautalványgyal Budapestre, az „Egyetértés” kiadóhivatatalba (Keoskermi utca 6. sz.) küldendők.
2-5

Selmeczbányán a Murgács-házban a Lestyánszky-korcsmá fölélt) az egész emelet, mely 7 szobából, 2 konyhából, két kamrából, 2 előkamrából és padláshelyiségből áll, f. é. április 1-től kezdve kiadó. Jelenleg pedig 4 szobából, 1 konyha, 1 elő- és 1 fakamrából álló lakás minden pillanattal kivétel. Bővebben tudakozódhatni nagys. Richter György bányatanácsos úrnál az I. emeleten. 2-3

„A HÍR“
nem tudja, hogy a sok hirtudós győgyűzők, akik a legújabb betegségeket is meggyógyítják, az orvostudományt nem ismerik, hanem csak a természet erejét használják. A HÍR tudja, hogy a legújabb betegségeket is meggyógyítják, az orvostudományt nem ismerik, hanem csak a természet erejét használják.

STÜCKRATH & Comp., hamburgi áru-kivitel, Hamburgban.
ajánlott árjegyzékük szerint legálított áru:
Kávé, nyers, csokolában, 5 kiló kecske, glomádról ellátva, jóállás mellett, vagy csak a nyers testre, pormentes és a legfinomabb tisztaság jótud is.
5 kilo Gyöngyök, kisszemű, sárga, nagyon erős 4 frt 80 kr.
5 kilo Cuba, zold, nagyszemű, közep erős 5 frt 50 „
5 kilo Aranjúva, sárga, nagyszemű, finom erős 5 frt 80 „
5 kilo Ceylon, sötétzöld, nagyszemű, közep 5 frt 80 „
5 kilo Ceylon, gyöngyök, sötétzöld, közep erős 6 frt 10 „
5 kilo Arab, Mokka, kisszemű, zold erős 6 frt 20 „
Tés, csak a legfinomabb fajta, pormentes, legtisztább is, 1889-iki termés elegnye csomagolásban.
1 kilo Congo 2 frt 1 kilo Souching 2 frt 40 kr.
5 kilo hardé legin Matjes, 25 drb. frt 2- 4 liter fin. val franc. Cognac hordóban frt 5.30
5 - - - - - scharling, 40 frt 1.30 1 kád C. kálj sponon 240 drb. orec. frt 0.80
1 - - - - - taljes ledi, arab, kardella frt 2.80 2 ugan frt 1.40
1 - - - - - or. korona sardinia mustírrel frt 1.20 1 kád fr. kálj Bucki 40 drb. leg. áll. frt 1.40
5 - - - - - ún. pézelt heing frt 1.70 1 - - - - - tegezi ledi, u. m. Dorsch, Szeulen, Scheibsch, fr. áll. sponon frt 1.40
5 - - - - - nagydarab angol frt 1.90 való megerecsért jótudás, ára leg. áll. frt 1.50
2 1/2 - - - - - Sum szatli rizs frt 0.80 5 doboz ledi, rak előkészítve aromál frt 4.50
5 - - - - - osztindai Sago frt 1.40 5 doboz tartoz. frt 4.50
1/2 - - - - - Urali Caviar frt 1.30 15 - - - - - ledi, sardinia flauilis (olajjal) frt 5.30
2 liter fin. valódi Jamaka-rum hordóban frt 2- 1 - - - - - ezeken kívül még sokféle konzerv, kávé és gyarmati árjegyzék szerint kapható.
4 - - - - - szék bor frt 4.50
4 - - - - - Madeira frt 6-
2 - - - - - k. punca-extract frt 2.90
Utánvetés az csomagolt nem számítunk! Postaköltség 5 kilónként csak 30 kr. Ván a következő:
nyers kávé után 1/2 kilónként 20 kr. pézelt hal után 1/2 kilónként 7 1/2 kr.
tea 30 „ rizs 1 „
konzerv 20 „ friss halak 1 „
bor 10 „ füstölt 1/2 „
szesz 12 „
Könnyen kiszámítható mennyire kerül bármelyik ezek a megkezdések. — Kájuk a t. kereskedés, azéteknek utazásnál össze nem tévesztendő.
Drágábban nem számítunk soha, inkább olcsóbban!
Tisztelettel,
Stückrath & Comp.,
Hamburg.

„KÉPES CSALÁDI LAPOK.“
Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.
Felhívás a művelt olvasó közönséghez!
A »Képes Családi Lapok« jelenleg már az ország minden szélén, a legtöbb művelt magyar háznál olvassák.
Közvedelmeget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a szerzők írásai hátra a kezbe lehet adni s e mellett az atyák, anyák és nagynők is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találhatnak benne. — »Hölgyek Lapja« című mellékletünk a nők hő lazasádjára és szellemi titkára, a háztartás, a gazdáltság, a kertészet, a konyha, házi orvos, házi állatok és a divat köréből megbeszélhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A »Képes Családi Lapok« képi, a legelső művészek esztétikájának köszönhetően. — A »Képes Családi Lapok« a lehető legjobbba igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja, immár 11 évi fennállása, mint hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könnyvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely éventén, 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.
Előfizetési árak a »Képes Családi Lapok«. »Hölgyek Lapja« című divallal s »Regény« melléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hó barmely napjait) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala, Budapest, V. Nagy korona-utca 20. sz.
A »Képes Családi Lapok« heil paplir mutatóvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazonok, a kik aziról — legelőszértebb levelezőlapon — hozzá fordulnak.
Teljes számú példányokat még mindig szolgálhatunk.
A „Képes Családi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V. Nagy korona utca 20. sz.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.
Az egészséges feltartatás-ára, az ételmivel, a ennek fölötti vértnek tisztítására és tisztá állapotok való feltartatására és jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékonyabb szer a már is mindenütt ismert és népszerű

életbalszam Dr. ROSA-tól.
Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyiasabb gyögyűzőkkel a legzordanban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörés, étvágyhiány, savanyú bélbetegség, vértünetek, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatékony bizonyult. Nyilvánvalóan a legújabb kutatások ezen életbalszam egy bizonyított megőzött házaszeretett a népek, a rá egy nagy füvegél 1 frt, kis füvegél 50 kr. Elismert iratok ezrei bárkinél betekintés végett rendelkezésre állnak.
Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített »Dr. ROSA-féle életbalszam« minden üvegecskéje kék burkoba van csomagolva, melynek hosszoldalán »Dr. ROSA életbalszama a sjelete sas-hoz címzett gyögyyszeréből. FRAGNER B. Prága 205—III., német cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Védjegy Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő **FRAGNER B.** firtakárában, gyögyyszerár a fekete sashoz Prágában 205—III., és **BUDAPESTEN** Török József úr gyögyyszerésznél, Királyutca 12. sz. **Budai Emil** úr városi gyögyyszerében a Városház-terén.
Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyögyyszerében van raktar ezen életbalszamból.
Ugyanott kapható: **„prágai általános házi-kenőcs“,** több ezer halányiatkozattal elismert **biatos gyögyyszer** mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a nő emió gyuladásaival, a tej tespedésével s az emió megkeményedésével szűlekor, kelevénynél, vádagnaknál, gennyes fadacékoknál, pokolvarnál, körömgöknél, az ugynevezett körömféregnél, ekeményedéseknél, fejpuffadásoknál, mirigydagadtoknál, zsidragadtoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, dagadatot, ekeményedést, fejpuffadást a legrovidebb idő alatt eltávolít: s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a dagadatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.
Kapható 25 és 35 krajczaros szelencékben.
Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utózták, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítő s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencé, melybe töltött, városi használati utasításokba, melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.
HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. 93—96

VALÓDI
ORVOSI MALAGA-SECT
a klosterneuburgi csász. kir. borkisérletli állomás vegyelemzéséi szerint **Kitűnő jó, valódi malaga,** mint kitűnő erősítő-szer **elérőtlenedett betegék időlök, gyermekek** stb. számára, a **verszegénység, és gyromgyengeség** ellen legkitűnőbb hatású 1/2 és 1/3 eredei palackokban s törvényesen bejegyzett védjegy alatt a **SPANYOL BORNAGYKERESKEDÉS VINADOR** **BÉCS HAMBURG**
eredeti árakban 4 2 frt 50 kr és 1 frt 30 kr. — Orvosi malaga valódi Caris blanche 1/2 palack 2 frt, 1/3 palack 1 frt 10.
Továbbá kaphatók **különféle legfinomabb külföldi borok eredeti palackokban és eredeti árban.**
Selmeczbányán: **Wankovits L.** úr keresk. **Marschalko Gyula** úr keresk. és **Walther testvérek** czukrászdájában. — Besztercebányán: **Kron Andrást** úr kereskedésében és **Walther testvérek** czukrászdájában.
A VINADOR bélyege, ugyanint a törvényesen bejegyzett védjegyre tessék ügyelni, mert csak akkor vállalhatjuk el a jóhiszlót valódiáért és a jó-ságért. 6-5

„PÉNZÜGYI UTMUTATÓ“
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS: MEGJELEN MINDEN HUZÁS UTÁN.
VII. ker., hársfa-utca 25. sz. LENDVAY SANDOR. ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 2 frt, félre 1 frt.
A „PÉNZÜGYI UTMUTATÓ“, mely 1890. január 1-én negyedik évfolyamába lép, az elismert legjobb, legteljesebb és legmegbízhatóbb magyar sorsolási és pénzügyi szakközlöny.
A nagymélt. m. kir. belügyminiszter 1888 június 9-én kelt korrendeletével a „Pénzügyi Utmutató“ megrendelését a magyar várcél és közpénzügyminisztérium részére ajánlotta, melynek megnevezése a következő: „A pénzügyi utmutató“ megnevezésű kiadvány, mely a pénzügyi utmutatók közzétételére és az azok terjesztésére nézve a bécsben ismertető adatokat tartalmaz.
A nagymélt. m. kir. belügyminiszter 1888 május 19-én kelt korrendeletével a „Pénzügyi Utmutató“ mint oly hasznos sorsolási lapot és teljesen megbízható szakközlönyt ajánlotta az ország törvényhatóságok részére, melynek megnevezése a következő: „A pénzügyi utmutató“ megnevezésű kiadvány, mely a pénzügyi utmutatók közzétételére és az azok terjesztésére nézve a bécsben ismertető adatokat tartalmaz.
A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter 1889 június 10-én kelt határozatával a „Pénzügyi Utmutató“-ra mint az ország minden részében szerkesztett közlönyre, felhívta a pénzügyi utmutatók közzétételére.
Közi az osztrák-magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, sorsolási adó és részvények és részvények minden huzását a fel nem vett sorsjegyekkel együtt. Vezetőszéküket a magyar közgazdasági napi sajtó legtovább képviselői írják. Eredeti közleményei a közélet, pénzügyi, közgazdasági, becses találmányokat nyújtanak. A „Pénzügyi Utmutató“ mint a bécs sorsolási lapok között az egyedüli irodalmi vállalat, kiadóhelyben, hogy teljes érdeklődési mértékben, igazán független, okos és tárgyilagos felvilágosításokkal szolgáljon.
AZ ELŐFIZETÉSEK LEGCÉLSZEREBBEN POSTAUTALVÁNYAL KÜLDENDŐK A KIADÓHIVATALBA (BUDAPEST, VII. KERÜLET, HÁRSFA-UTCA 25. SZÁM)
MUTATVÁNY-SZÁMOKAT KIVÁONATRA INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL.
Nyomatja és kiadja a turóc-szent-mártoni magyar nyomda.